

Fővárosi Ítéltábla

14.Gf.40.254/2017/5-II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Lévai Emőke ügyvéd által képviselt felperes neve felperesnek a Holczer, Jákó & Boross Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen fuvardíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. január 24. napján kelt 6.G.40.466/2016/23. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 70.000 (hetvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében fuvardíj címén 11.178 euró és járulékai, továbbá perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állította, hogy az általa teljesített 5 fuvar díjába az alperes alaptalanul számította be a 2015. január 9-ei fuvarmegbízás alapján kiállított kárszámláját.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a beszámítás jogszerű volt, mert a felperes a felelős a bekövetkezett kárért.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 179.868 forint perköltséget.

A határozata indokolásában megállapította, hogy az alperes Magyarországról Angliába történő áruszállításra 2015. január 9-én szállítási megbízást adott a felperesnek. Ez tartalmazta, hogy a

gépjárművezető nem hagyhatja felügyelet nélkül a járművet, az előírt útvonaltól nem térhet el engedély nélkül és a gépjárművel csak őrzött parkolóban várakozhat. A címzett a leszállított árut azzal a megjegyzéssel vette át, hogy azt a járművön levő bevándorlók beszennyezték, illetve sérült. A ... svájci cég 2015. március 5-én 11.178 euró összegű kárszámlát bocsátott ki a felperesnek. A felperes kiállította az alperes anyacégének a fuvardíjról szóló számláit, 2015. április 24-én 2.550 euró és 1.1870 euró, április 27-én 2.550 euró, május 5-én 1.850 euró, május 12-én 2.550 euró összegben. Az alperes 2015. május 22-én kelt nyilatkozatával a 2015. március 5-i keltű kárszámlájára utalással 11.178 euró összeg erejéig beszámítási nyilatkozatot tett. A felperes a 2015. május 14-én napján kelt levelével a kárszámlát visszaküldte.

Az Egyesült Királyság Határrendészete a 2015. november 23-án hozott másodfokú határozatával a felperesre kiszabott bírságot csökkentette. Tényként abból indult ki, hogy 2015. január 13-án Dunkirk kikötőben a felperesi fuvarszközben négy elrejtőzött személyt talált. Az indokolásában többek között megállapította, hogy a jármű megfelelő biztonsági eszközökkel volt ellátva, azonban nem tudta teljes mértékben elfogadni a sofőrök oktatásának megfelelőségét, és rámutatott, hogy a járműben nem volt a megelőzésre irányuló, előírt rendszerről szóló utasítás.

Az ítélet jogi indokolása szerint a perben a felek között nem volt vitás, hogy a felperes jogosult az alperessel szemben érvényesíteni a fuvardíjat, az alperes pedig jogosult azzal szemben beszámítási kifogás előterjesztésére. A kereseti követelést tehát az alperes nem vitatta, azzal szemben őt terhelte a beszámítási kifogás megalapozottságának a bizonyítása. Az elsőfokú bíróság a felek között létrejött fuvarszerződésre a Ptk. 6:257. §-át és a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény (CMR) rendelkezéseit alkalmazta. Rögzítette, hogy az áru sérülése az átvételének és a kiszolgáltatásának időpontja között következett be, így a CMR 17. cikk 1. pontja értelmében a sérülésért a fuvaros a felelős. A felperesnek a CMR 17. cikk 2. pontjára alapított védekezése folytán vizsgálta, hogy a fuvaros mentesül-e a felelősség alól. Rögzítette, hogy a mentesülés érdekében a felperesnek két körülmény egyidejű fennállását kellett bizonyítania; azt, hogy a sérülést olyan körülmény okozta, amelyet nem kerülhetett el és a következményeit sem állott módjában elhárítani. Az elkerülhetőség kapcsán azt kellett értékelni, hogy külső, elháríthatatlan oknak minősül-e, hogy valaki az árut szállító kamion ponyváját lefeszítő vámzárzsinórt elvágja, majd összeragasztja, ez alatt négy személy bemászik a rakodótérbe és az ott tartózkodásuk alatt a szállított árut elszennyezik. A felperes az általa hivatkozott, az illegális bevándorlók elleni hatósági követelményeknek eleget tett a perbeli fuvar során. Ezt meghaladóan hosszú idő óta fuvaroz árut az Egyesült Királyságba és ez volt az első alkalom, hogy a hatósági előírásoknak megfelelő

intézkedései nem hozták meg a várt eredményt. Mindez arra mutat, hogy a perbeli tiltott tevékenység rendszerint elkerülhető a felperes és a hatóság által gyakorolt intézkedések együttese útján, és ami rendszerint elkerülhető azt nem lehet a CMR 17. cikk 2. pontja szerint el nem kerülhetőnek tekinteni. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján a felperes mentesülésre való hivatkozását mint bizonyítatlant, elutasította, az alperes beszámítási kifogását alaposnak találta, ami a kereset elutasítására vezetett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával a keresetnek való helyt adást. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján, „eljárási szabálysértés miatt azon okból, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte teljes körűen a bizonyítékokat” (5. sz. jk.).

Előadta, hogy a perben neki kellett bizonyítani a CMR 17. cikk 2. pontja alapján, hogy a kár elháríthatatlan külső ok eredménye, melynek következményeit sem háríthatta el. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen és iratszerűen állapította meg, hogy a hatóság által előírt biztonsági követelményeknek eleget tett (gépjárművezetői oktatás, ellenőrzési kötelezettség, vámzárzsinór és spanyol zár használata). Sérelmezte viszont, hogy ezen jogszerű magatartását nem azonosította azzal a jogszabályi követelménnyel, hogy az áru olyan okból sérült meg, amelyet fuvarozóként nem kerülhetett el. Tévesnek találta azon megállapítást, hogy önmagában az, hogy hatóság is végez ellenőrzést azt jelenti, hogy a biztonsági előírások nem elegendőek a káresemények megelőzésére. Tévesnek találta azon következtetést is, hogy a biztonsági intézkedéseket alkalmazó jogszerű magatartását nem azonosította az elsőfokú bíróság azzal, hogy az elegendő a káresemény megelőzésére. Hangsúlyozta, hogy fuvarozóként az általa hivatkozott eszközön túl további intézkedés nem állt a rendelkezésére, amely az áru sérülését megakadályozhatta volna. Álláspontja szerint azt olyan körülmény okozta, amely nem volt elkerülhető. Amennyiben mindent megtett a számára előírt és lehetséges követelményeknek eleget téve, az azt is jelenti, hogy minden tőle telhetőt megtett a káresemény elkerülése érdekében. Ezzel megállapítható a mentesülési ok beállása. Álláspontja szerint a perben az bír relevanciával, hogy fuvarozóként valamennyi rendelkezésére álló biztonsági előírást betartott és biztonsági eszközt használt. A bíróság maga is megállapította, hogy a hatósági előírásoknak eleget tett, ezzel eleget tett a kármegelőzési kötelezettségének is. Így igazolt, hogy a bekövetkezett káresemény elháríthatatlannak minősült, mert nincs olyan más intézkedés, amit igénybe vehetett volna a vámzárzsinór elvágásának megelőzése érdekében. Hivatkozott arra is, hogy kb. 2 éve jelentek meg tömegesen a bevándorolni szándékozók, ezért az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le abból, hogy az elmúlt 20 évben nem volt kárügye. A bizonyítékok

mérlegelése körében figyelmen kívül hagyta továbbá azt, hogy a bírság kizárólag egy technikai hiányosságon alapult, a hatóság megállapította, hogy a jármű megfelelő biztonsági eszközzel volt felszerelve és a felelősségbiztosítójának azon álláspontját is, mely szerint fuvarozóként a bekövetkezett kárért nem felelős. Nem vizsgálta az alperes felelősségét az előreláthatóság vonatkozásában. Az alperes nem jelölt ki útvonalat, ezáltal azt maga sem ítélte meg veszélyesnek, így neki sem kellett az általánostól fokozottabb veszéllyel számolnia.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltség fizetésére kötelezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályoknak megfelelő, okszerű ítéletet hozott. Utalt arra, hogy a perben azt a jogkérdést kellett eldönteni, hogy a felperes a CMR 17. cikk 2. pontja alapján kimentheti-e magát a 17. cikk 1. pont szerinti felelőssége alól. A perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a kárt olyan körülmény okozta, amelyet nem kerülhetett el, és amelynek a következményeit nem állott módjában elhárítani. Az ítélet okszerűen jutott arra a megállapításra, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését a felperes elkerülhette volna a védelmi eszközök hatékony, szakszerű és gondos működtetésével, az alperes utasításainak betartásával. Téves álláspont, hogy önmagában az körülmény, hogy a felperes a hatóság által előírt követelményeknek eleget tett, elegendő annak megállapításához, hogy a kárt okozó körülmény bekövetkezését nem kerülhette el. Az alperesi előreláthatóság vonatkozásában előadta, hogy a felperes a megbízásokat mindig őrzött parkoló előírásával kapta meg. Ezt minden megbízás esetén tudomásul vette, így az a szerződés részévé vált. Az őrzött parkoló kikötése nem tekinthető célszerűtlen utasításnak figyelemmel arra, hogy a felperes maga is veszélyesnek tartotta az útvonalat, ezért is tartotta meg a hatóság által előírt oktatást.

A felperes az ellenkérelem kapcsán előkészítő iratot nyújtott be, amelyhez csatolta az elsőfokú eljárásban már mellékelt Hamburgi Tartományi Bíróság ítéletének magyar fordítását annak alátámasztására, hogy a fuvarozó a menekültek által okozott károkért nem felel, különösen ha számára nem volt felismerhető a biztonsági óvintézkedésként alkalmazott eszköz manipulációja, mely tény csak célzott hatósági ellenőrzés során volt felderíthető. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a menekültek rakodótérbe történő bejutása előre nem látható és elkerülhetetlen volt a fuvarozó részéről.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért azt az ítéletábla teljes körűen vizsgálta felül.

A fellebbezés hatályon kívül helyezésre is irányult, mert az elsőfokú bíróság nem értékelte teljes körűen a bizonyítékokat, de ezt az állítást az ítéletábla megalapozatlannak találta. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megfelelő következtetéseket vont, indokolási kötelezettségének eleget tett és a későbbiekben kifejtettekre is tekintettel az eljárás megismétlése nem szükséges. Az ítéletábla erre tekintettel a fellebbezést érdemben vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a rendelkezésre álló iratok alapján kiegészíti azzal, hogy a kárt az okozta, hogy a négy illegális bevándorló által érintett áru élelmiszerbiztonsági szempontból használhatatlanná vált.

Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a releváns tényeket helyesen állapította meg, érdemi döntése helyes, az ítéletábla lényegében annak jogi indokaival is egyetért, azokat a fellebbezési érvekre tekintettel csak kiegészíti az alábbiakkal.

Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette nem vitás tényként, hogy a fuvarozási szerződés a felek között jött létre, a felperes a fuvardíjra jogosult volt, az alperes pedig beszámítással élt. Helyesen állapította meg azt is - figyelemmel arra, hogy az áru átvételének a helye Magyarországon, kiszolgáltatási helye pedig az Egyesült Királyságban volt - hogy a szerződés a CMR 1. cikk 1. pontja alapján a CMR hatálya alá tartozik és mivel a felek a kár tényét és összegét nem vitatták, a felperest terhelte annak bizonyítása a CMR 17. cikk 2. pontja alapján, hogy mentesül a felelősség alól. Abban kellett tehát állást foglalni, hogy elháríthatatlan, külső oknak minősül-e az, hogy illegális bevándorlók behatoltak a rakomány közé, melynek következtében az áru megsérült.

Itt mutat rá az ítéletábla, hogy kár azáltal keletkezett, hogy a raktérbe bejutó illegális bevándorlók beszennyezték az árut és ezáltal az élelmiszerbiztonsági szempontból használhatatlanná vált. Ebből következően a kár akkor lett volna elhárítható, ha magát a bejutást sikerül megakadályozni, nincs ezért jelentősége annak, hogy a behatolás nyoma felismerhető volt-e, illetve a hatóság is csak hosszabb vizsgálódás után talált rá a vámzárzsinór elvágásának helyére. Az eljárás során az volt az eldöntendő kérdés, hogy a behatolás elháríthatatlan, külső oknak minősül-e, melyet csak a konkrét

eset körülményeit mérlegelve lehet meghatározni.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a hatósági követelményeknek való megfelelés önmagában nem eredményezi a fuvarozónak a CMR szerinti mentesülését. A határőrség a csatolt határozatból megállapíthatóan az illegális bevándorlás megakadályozására irányuló rendszer megfelelő működtetését vizsgálta a közjogi szabályok alapján. Ezen szabályokat abból a célból hozták, hogy az illegális bevándorlók ne tudjanak bejutni az Egyesült Királyság területére. A szabályok betartása nem garantálja a cél megvalósulását, de azt nagyon valószínűvé teszi. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a hatóság sem tartja ezáltal kizártnak a bejutást, ezért ír elő ellenőrzési kötelezettséget és maga is végez ellenőrzést. A felek közötti szerződéses jogviszonyban viszont nem a közjogi, hanem az irányadó magánjogi szabályok szerint azt kell vizsgálni, hogy a kár bekövetkezte mire vezethető vissza és azt a fuvaros elháríthatta-e. Ebben a körben az ítélet tábla osztja a felperes által csatolt német bírósági határozatnak azt az álláspontját, hogy a CMR 17. cikk 2. pontja alkalmazásánál egy olyan fuvarozó mércéjét kell alapul venni, aki a szokásos átlagot meghaladó figyelmet, ügyességet, körültekintést, szakszerű cselekvést nyújt az emberileg megtehető keretek között. Az adott esetben a felperes a veszéllyel számolt, mert annak elkerülése érdekében kifejezett intézkedéseket tett, így oktatást biztosított a sofőrök számára, rendszeres ellenőrzést végzett és mechanikus védelmet biztosított. Ezt meghaladóan azonban szükséges lett volna a gépjárművel az őrzött parkoló igénybevétele is. A fuvarmegbízás kifejezetten tartalmazta az őrzött parkoló kikötését, és amennyiben - a felperes hivatkozását elfogadva - ez általános szerződési feltételnek minősül, a Ptk. 6:78. § (1) bekezdése értelmében akkor is a szerződés részévé vált, mert az alperes lehetővé tette, hogy annak tartalmát a felperes a szerződéskötést megelőzően megismerje. A kikötést a felperes elfogadta, az ellen kifogást nem terjesztett elő, ugyanakkor ha az őrzött parkoló kikötése nem vált volna a szerződés részévé, akkor is elvárható lett volna a fuvarozótól a megfelelő gondosság körében, hogy a megállás során őrzött parkolót vegyen igénybe.

A konkrét eset körülményeit megvizsgálva nem határozható meg, hogy az illegális bevándorlók mikor jutottak be a raktérbe. A per iratai alapján azt lehet megállapítani, hogy nem valószínűsíthető, hogy ez a rakodáskor a gépjármű elindulásáig történhetett, ahogy az sem, hogy menet közben került rá sor, mert utóbbit az elkövetés módja - a vámzárzsínór elvágása, majd összeragasztása - kizárja. Legvalószínűbb, hogy a bevándorlók a hosszú pihenőidő alatt jutottak be a raktérbe, ami az őrzés biztosításával, az őrzött parkoló igénybevételeivel elhárítható lett volna. Egy kellően gondos

fuvarozó számára felismerhető, kiszámítható, hogy az őrzés biztosításával elhárítható a rakomány ilyen okból történő károsodása, vagyis a kár elkerülhető lett volna. Nem szolgálhat ehhez kimentésül, hogy az őrzött parkolóhoz esetlegesen kitérőt kellett volna tenni.

A Fővárosi Ítéltábla a fentiekre való tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben pontosított és kiegészített indokolással - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell az alperes részére megfizetnie a másodfokú eljárásban felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Budapest, 2017. év november 2.

. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

Beszterceyné dr. Benedek Tímea s. k.
előadó bíró

. Buglyó Gabriella s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő